

POLITIET

Anmeldt kriminalitet i Oslo politidistrikt, 2018

Oslo politidistrikt, januar 2019
Stab for virksomhetsstyring

Hovedpunkter: Anmeldelser ved Oslo politidistrikt 2018

Overordnet: Antall anmeldelser har økt med +2,5 % fra 2017, etter flere års nedgang. Siden 2013 er reduksjonen fremdeles på hele -24,9 %. Statistikken viser endringer i hva befolkningen, næringslivet, organisasjoner samt politiet og andre kontrollinstanser anmelder.

Utfordringer med kriminelle miljøer i Oslo Øst/Sør, ungdomskriminelle nettverk og digitalisering av lovbrudd er blant utfordringene som setter preg på hva som ble anmeldt 2018. Ny organisasjon i tråd med nærpolitireformen, likedan. Den overordnede veksten i anmeldelser i 2018 tolkes til dels som et utfall av at digitaliserte lovbrudd i større grad anmeldes og avdekkes.

Lang tids nedgang i anmeldelser av barne- og ungdomskriminalitet ble brutt allerede i 2016. overordnet er antall gjerningspersoner under 18 år redusert fra 2017 til 2018, mens antall straffbare forhold økte noe. Utviklingen presenteres forøvrig i egen rapport.

Vold: Antall voldsanmeldelser totalt er 7310 og er relativt stabilt med 2017, etter betydelig vekst over lengre tid.

Antall drap er fremdeles lavt (6) i politidistriktet, mens anmeldte drapsforsøk økte fra 2017 til 2018.

Av de totalt 7310 voldsanmeldelsene i 2018, omhandlet 4120 *fysisk vold*. Dette er relativt stabilt med antallet 2017, men 11,7 % flere enn i 2013. Bak dette bildet har antallet anmeldelser økt for den mindre alvorlige volden, mens den grovere volden er redusert med -19,0 % fra 2013 og -9,2 % fra 2017. Tidligere økning har også vært knyttet til en tilsiktet avdekking av vold i nære relasjoner, som ble noe redusert fra 2017 til 2018.

Anmeldelsene av trusler med kniv har økt siden 2013. Anmeldelsene av ulovlig bevæpning ved bæring av kniv i det offentlige rom, ble redusert i samme periode.

Seksuallovbrudd: Antall anmeldelser av seksuallovbrudd økte med hele 51,0 % fra 2013, men sank noe fra 2017 (-8,0 %). Bevegelsene påvirkes av innsatsen med å avdekke alle former for overgrep på nettet, også digitale delingen av overgrepsmateriale. Dette påvirker også anmeldelsene av voldtekt, som har økt betydelig siden 2013, men var stabile fra 2017 til 2018.

Vinning og økonomisk kriminalitet: Digitalisering av økonomiske verdier og sikringstiltak medfører store endringer i vinningskriminaliteten, og antall anmeldelser har sunket med -42,5 % bare siden 2013. At nedgangen snudde til en vekst på +7,6 % fra 2017 til 2018 er påfallende. Økningen tilskrives flere anmeldelser av tyveri fra person og sykkeltyveri, økt antall anmeldte bedragerier og tilhørende ID-tyverier, samt betydelig økning i antall anmeldte tilfeller av utpressing. Dette avspeiler trolig at digitale bedragerier og utpressinger anmeldes og avdekkes mer.

Narkotikalovbrudd: Narkotikaanmeldelser påvirkes av politiets innsats. De senere års reduksjon i antall anmeldelser har avtatt noe, og anmeldelser av grove narkotikalovbrudd har økt. En større del av anmeldelsene gjelder gjerningspersoner under 18 år. Arbeidet med kriminelle miljøer i Oslo Øst/Sør og med nettverk av ungdom involvert i narkotikaomsetning, har trolig bidratt til dette.

Trafikk: Etter flere års nedgang i trafikkløvbrydd, var det en økning i 2018. Trafikklovbrydd som involverer skade ligger stabilt i antall.

Skadeverk: Kraftig nedgang i antall anmeldte skadeverk siden 2013 gjenspeiler særlig bevegelse i ulike aktørers anmeldelsesrutiner overfor tagging.

Innledning

I 2018 hadde Oslo politidistrikt utfordringer blant annet med kriminelle miljøer i Oslo Øst/sør, med nettverk av unge lovbrøyttere og med digitaliserte former for lovbrudd. Dette kommer til uttrykk i de hendelser befolkningen, næringsliv, organisasjoner og tjenestepersoner anmelder til politidistriktet. Blant annet har politiets satsning mot kriminelle nettverk i Oslo Øst/sør hatt straffeforfølgning som et virkemiddel i det forebyggende arbeidet, og dette preger også på kriminalstatistikken 2018.

Anmeldelsesstatistikken påvirkes for øvrig av juridiske reformer og endringer i hva grupper av befolkningen opplever krenkende og kan/vil anmelde som lovbrudd. Utvikling og drift av ny organisasjon i tråd med nærpolitireformen har også virket inn, liksom politiets prioriteringer og valg av metoder.¹ Statistikken over anmeldelser som presenteres her, kan derfor ikke automatisk tolkes som uttrykk for faktiske kriminalitetstrender.

Overordnet bilde av anmeldelser

Etter flere års nedgang var det en økning på +2,5 % i antall anmeldelser ved Oslo politidistrikt fra 69 644 anmeldelser i 2017 til 71 388 i 2018.² Perioden fra 2013 til 2018 er likevel preget av en betydelig nedgang på -24,9 %, og føyer seg inn i en lengre nedgangsperiode både nasjonalt og internasjonalt.³

Den beskjedne økningen fra 2017 til 2018 regnes foreløpig ikke som tegn på nye vesentlige trender i kriminaliteten. Voksende tilbøyelighet til å anmelde digitale former for lovbrudd kan imidlertid ha medvirket til økningen, og dette kan fortsette framover.

Tabell 1. Antall anmeldelser totalt ved Oslo politidistrikt 2013-2018. Prosentvis endring 2017-2018 og 2013-2018.⁴

Anmeldelser	2013	2014	2015	2016	2017	2018	17-18	17-18 %	13-18	13-18 %
VOLD	6622	6158	6566	7095	7186	7310	124	1,7 %	688	10,4 %
SEKSUALLOVBRUDD	729	665	786	1046	1197	1101	-96	-8,0 %	372	51,0 %
VINNING	48648	39780	34321	30592	27530	29085	1555	5,6 %	-19563	-40,2 %
ØKONOMI	4758	4322	4439	6375	6713	7212	499	7,4 %	2454	51,6 %
NARKOTIKA	9093	8634	8052	7618	6930	6524	-406	-5,9 %	-2569	-28,3 %
TRAFIKK	7297	6901	6720	6514	6042	6377	335	5,5 %	-920	-12,6 %
SKADEVERK	5992	5719	5472	4986	4971	4589	-382	-7,7 %	-1403	-23,4 %
ARBEIDSMILJØ	70	86	105	75	75	98	23	30,7 %	28	40,0 %
MILJØ	56	58	51	39	37	54	17	45,9 %	-2	-3,6 %
ANNEN	11810	11488	10549	9406	8963	9038	75	0,8 %	-2772	-23,5 %
Totalsum	95075	83811	77061	73746	69644	71388	1744	2,5 %	-23687	-24,9 %

Den tidligere nedgangen i anmeldt kriminalitet har også preget barne- og ungdomskriminaliteten, men tendensen ble brutt i 2016. Fra 2017 til 2018 har færre personer mellom 10-17 år vært involvert i anmeldt kriminalitet, men de har vært knyttet til en liten økning i antall straffbare forhold. Dette gjelder særlig for gutter 15-17 år. Noen av de unge står ansvarlig for en større andel av den registrerte kriminaliteten enn i 2017.

Denne trenden i anmeldelser kan ikke ses uavhengig av politiets innsats overfor unge lovbrøyttere.

Voldslovbrudd

Totalt økte antallet voldsanmeldelser med 10,4 % fra 2013 (6622) til 2018 (7310). Økningen er redusert til 1,7 % fra 2017 (7310).

I perioden 2013 til 2018 vokste antall hendelser som befolkningen, politiet og andre anmeldte som *fysisk vold* (+11,7 %) og som *trusler* (+16,2 %). Også fra 2017 til 2018 var det en økning, skjønt mer beskjeden (hhv +0,5 % og +8,0 %).

Tabell 2. Antall anmeldelser av vold ved Oslo politidistrikt 2013-2018. Prosentvis endring 2017-2018 og 2013-2018.

Anmeldelser	2013	2014	2015	2016	2017	2018		17-18	17-18 %	13-18	13-18 %
Fysisk vold	3687	3417	3573	4040	4099	4120		21	0,5 %	433	11,7 %
Menneskehandel	35	31	27	17	14	11		-3	-21,4 %	-24	-68,5 %
Mot offentlig tjenestemann	1338	1178	1188	1293	1298	1326		28	2,2 %	-12	-0,9 %
Trusler	1424	1311	1518	1515	1533	1655		122	8,0 %	381	16,2 %
Annet	138	221	260	230	242	198		-44	-18,2 %	60	43,5 %
Totalsum	6622	6158	6566	7095	7186	7310		124	1,7 %	688	10,4 %

Drap: I 2018 etterforsket Oslo politidistrikt 8 dødsfall som drap, hvorav 2 kunne tilskrives andre årsaker. Halvparten av de da 6 drapene skjedde som følge av vold i nære relasjoner. I tillegg ble det anmeldt 24 drapforsøk hvorav 8 med gjerningstidspunkt før 2018. Syv av drapforsøkene anses å ha forbindelse med kriminelle miljøer i Oslo Øst/sør, og personer er siktet i nær samtlige.

Sett over tid ligger antallet drap i 2018 lavere enn i 2013 (11), og relativt stabilt med 2016 (5) og 2017 (8). Antallet anmeldte drapforsøk i 2018 (24) er relativt stabilt med 2013 (22), men har økt noe fra 2017 (17). Det kan være små marginer som avgjør om vold ender som drap eller drapforsøk. Tilgang på medisinsk hjelp kan være utslagsgivende.

Fysisk vold: Veksten i anmeldelser av fysisk vold på 11,7 % siden 2013 og 0,5 % fra 2017 tilskrives primært en vekst i antall anmeldelser av de minst alvorlige typene av vold, såkalt kroppskrenkelser. Disse økte med +12,1 % fra 2013 og med +3,2 % siden 2017. For den grovere volden, såkalt kroppsskade, sank derimot anmeldelsene med -19,0 % fra 2013 og med -9,2 % fra 2017. Etter en periode med økning i anmeldelser av de groveste tilfellene av vold med grov skadefølge, har også disse blitt noe redusert siden 2017 (-5,7 %).

En del av veksten etter 2013 i anmeldelser som gjelder fysisk vold, tilskrives en tilsiktet avdekking av mishandling i nære relasjoner med kroppsskade (+27,5 %). Sammenlignet med 2017 ble disse anmeldelsene redusert med -7,3 % i 2018, trolig relatert til tilpasning til ny organisasjon. Mishandling i nære relasjoner består også av hendelser uten kroppsskade, og samlet var reduksjonen fra 2017 på -8,6 %.

Tabell 3. Anmeldelser av utvalgte typer lovbrudd under *fysisk vold*, Oslo politidistrikt 2013-2018. Prosentvis endring 2017-2018 og 2013-2018.

Anmeldelser	2013	2014	2015	2016	2017	2018		17-18	17-18 %	13-18	13-18 %
Kroppskrenkelser	2421	2258	2312	2613	2630	2713		83	3,2 %	292	12,1 %
Krenkelse	2266	2144	2204	2477	2492	2548		56	2,2 %	282	12,4 %
Grov krenkelse	155	114	108	136	138	169		27	19,6 %	10	6,5 %
Kroppsskade	646	593	632	617	576	523		-53	-9,2 %	-123	-19,0 %
Skade	542	507	541	485	418	374		-44	-10,5 %	-168	-31,0 %
Grov skade	104	86	91	132	158	149		-9	-5,70 %	45	43,30 %
Mishandling i nære rel med kroppskrenkelse	582	545	601	704	800	742		-58	-7,30 %	160	27,50 %

Trusler: Den betydelige veksten i antallet anmeldte trusler, med 122 flere i 2018 enn 2017, kan ha ulike årsaker. Flere av anmeldelsene omhandler drapstrusler og trakassering formidlet digitalt. Sosiale medier ser ut til å utvide muligheten for aggressiv kommunikasjon og modus for trusler.

Menneskehandel: Antallet anmeldte tilfeller av menneskehandel har blitt gradvis redusert, fra 35 anmeldelser i 2013 til 11 i 2018. Halvparten av anmeldelsene i 2018 omhandlet prostitusjon, resten tvangsarbeid. Antallet påvirkes av satsing på forebygging gjennom tilstedeværelse i bybildet, og avdekking krever systematisk arbeid over tid. Bruk av sosiale medier i omsetningen på disse markedene påvirker trolig også tallene.⁵

Frihetsberøvelser: Anmeldelser av frihetsberøvelser 2018 er inkludert i kategorien Annet. De synes å omhandle tradisjonelle modus, som gjelder familiekonflikter, grove ran og oppgjør innad i kriminelle miljøer.

Kniv: Bruk av kniv har vært tema i den offentlige samtalen om kriminalitet i 2018.⁶ Ny straffelov i 2015 medfører at bruk av kniv ikke registreres som før. Politidistriktet har imidlertid sammenlignbare tall over tid for *trusler med kniv* som har økt med +34,1 % fra 2013 (179) til 2018 (240) i antall anmeldelser. Økningen var størst siste halvår og særlig knyttet til Enhet Sentrum. For anmeldelser av ulovlig bevæpning i form av *bæring av kniv*, har det derimot å være en reduksjon fra 711 i 2013 til 626 i 2018 (-12,0 %). Både kontrollhyppighet og målrettet kontroll basert på etterretning kan påvirke antall anmeldelser. Tallene kan også uttrykke mindre bæring av kniv, men tjenestepersoner opplever det motsatte.⁷ Muligens er det noe forskyvning i registrering mellom lovbruddene. Satsningen i Oslo Øst/Sør påvirker statistikken, og har gitt flere anmeldelser av grov ulovlig bevæpning på offentlig sted både med kniv og skytevåpen, samt andre brudd på våpenloven.

En mer omfattende undersøkelse av voldsanmeldelsene ved Oslo politidistrikt i 2018 komme senere i 2019.

Seksuallovbrudd

Det totale antallet anmeldelser av seksuallovbrudd økte med hele +51,0 % fra 2013 (729) til 2018 (1101), med en særlig vekst i 2016. Fra 2017 til 2018 sank så antallet anmeldelser med -8,0 %. Fremdeles er antallet likevel betydelig høyere enn før 2016.

Veksten i anmeldelser gjelder særlig alle typer overgrep på nettet, og de store variasjonene i antall anmeldelser kan knyttes til en tilsiktet økt avdekking av seksuelle framstillinger av barn som spres på internett. Digital massespredning av overgrepsmateriale beskrives av etterforskere som "uendelig" i antall.⁸ Avdekkingen av "delingssaker" der overgrepsmaterialet spres i uoversiktlige nettverk på sosiale medier, kan virke kraftig inn på kriminalstatistikken.

Tabell 4. Antall anmeldelser av ulike hovedtyper av seksuallovbrudd, Oslo politidistrikt 2013-2018. Prosentvis endring 2017-2018 og 2013-2018.

Anmeldelser	2013	2014	2015	2016	2017	2018	17-18	17-18 %	13-18	13-18 %
Seksuelle framstillinger	43	27	48	92	411	280	-31	-31,9 %	237	551,2 %
Seksuell atferd	133	119	123	292	189	180	-9	-4,8 %	47	35,3 %
Seksuell handling	91	71	132	148	101	137	36	35,6 %	46	50,5 %
Seksuell omgang 14-16 å	22	27	31	47	28	26	-2	-7,1 %	4	18,2 %
Voldtekt	272	275	307	375	354	358	4	1,1 %	86	31,6 %
Annet	168	146	145	92	114	120	6	5,3 %	-48	-28,6 %
Totalsum	729	665	786	1046	1197	1101	-96	-8,0 %	372	51,0 %

Voldtekt: Antallet anmeldelser av voldtekt økte med +31,6 % fra 2013 (272) til 2018 (358), men er stabilt med 2017 (+1,1 %). Avdekking av digital deling av overgrepsmateriale påvirket også voldtektstatistikken. Fornærmede kan lokkes, lures eller tvinges til å delta i handlinger som juridisk tilsvarer voldtekt. Overgrepene som avdekkes kan imidlertid ha skjedd tilbake i tid og/eller blitt begått andre steder enn i Oslo.

Tabell 5. Antall anmeldelser av voldtekt mot fornærmede under og over 14 år, Oslo politidistrikt 2013-2018. Prosentvis endring 2017-2018 og 2013-2018.⁹

Anmeldelser	2013	2014	2015	2016	2017	2018	17-18	17-18 %	13-18	13-18 %
Voldtekt barn u 14 år	35	55	49	67	52	55	3	5,8 %	20	57,1 %
Voldtekt for øvrig	237	219	258	308	302	303	0	0,0 %	65	27,4 %
Voldtekt totalt	272	275	307	375	354	358	4	1,1 %	86	31,6 %

Vinning og økonomiske lovbrudd

Oslo politidistrikt har tidligere beskrevet store endringer i modus for økonomisk motiverte lovbrudd, som et resultat av at økonomiske verdier og sikringstiltak digitaliseres.¹⁰ Dette har blant annet ført til en lang tids nedgang i det som tradisjonelt registreres som *vinningslovbrudd*, og en samtidig økning i det som juridisk defineres som *økonomiske lovbrudd*.

Vinning: For *vinningslovbrudd* var nedgangen på hele -40,2 % fra 2013 til 2018. For 2018 er nedgangen imidlertid brutt, og veksten fra 2017 er på +5,6 %. Særlig to typer vinningslovbrudd gir økning; sykkeltyveri og tyveri fra person. I tillegg er det en påfallende økning i anmeldelser av utpressing.

Tabell 6. Antall anmeldelser av vinningslovbrudd ved Oslo politidistrikt 2013-2018. Prosentvis endring 2017-2018 og 2013-2018.¹¹

Anmeldelser	2013	2014	2015	2016	2017	2018	17-18	17-18 %	13-18	13-18 %
Tyveri fra person	15211	10320	8747	9672	8119	8740	621	7,6 %	-6471	-42,5 %
Butikktyveri	5533	5829	5411	5618	5500	5663	163	3,0 %	130	2,3 %
Sykkeltyveri	5003	5034	5492	5319	4120	4888	768	18,6 %	-115	-2,3 %
Heleri	1281	938	752	717	866	983	117	13,5 %	-298	-23,3 %
Motorvogntyveri	1494	1339	1102	860	819	819	0	0,0 %	-675	-45,2 %
GTI Bolig	738	543	626	602	468	392	-76	-16,2 %	-346	-46,9 %
Ran	1005	557	460	373	383	373	-10	-2,6 %	-632	-62,9 %
GTI Næring	938	781	719	580	440	340	-100	-22,7 %	-598	-63,8 %
Underslag	417	581	219	226	276	262	-14	-5,1 %	-155	-37,2 %
Utpressing	23	26	37	28	53	215	162	305,7 %	192	834,8 %
Hvitvasking	19	23	34	27	43	21	-22	-51,2 %	2	10,5 %
Annet	16986	13809	10722	6570	6443	6389	-54	-0,8 %	-10597	-62,4 %
Totalsum	48648	39780	34321	30592	27530	29085	1555	5,6 %	-19563	-40,2 %

Sykkeltyveriene skjer over hele byen, mens *tyverier fra person* skjer mer konsentrert til sentrumsområder preget av trafikkknutepunkt og handel.

Befolkningens anmeldelser av *utpressing* har økt fra 23 anmeldelser i 2013 til hele 215 i 2018. Trenden for utpressing er dermed sterk vekst og avviker fra annen vinningskriminalitet. Den avspeiler at befolkningen erfarer betydelig med internettrelatert utpressing. To modus operandi dominerer: 1) Virus låser datamaskinen, kombinert med krav om betaling for å låse den opp, eventuelt betalt i kryptovaluta ("løsepengevirus") og 2) trusler i eposter om at intimbilder/-film av mottaker publiseres,

dersom det ikke utbetales en bestemt sum ("sextortion"). Noen av utpressingene er personlig stilet, andre er masseutsendinger av epost der gjerningspersonene håper på "treff". Mørketallene er trolig fremdeles høye for slik utpressing og det forventes ytterligere vekst i anmeldelser framover.

Anmeldelser av ran ble redusert med hele -62,9 % i perioden fra 2013, som var et år med avvikende høyt antall ran, til 2018. Antallet anmeldelser i 2018 har vært stabilt med 2016 og 2017. For ran begått av unge lovbytere er situasjonen annerledes, og dette presenteres mer inngående i egen rapport senere i 2019.

Økonomiske lovbrudd: *Bedrageri* sorterer juridisk under kategorien *økonomiske lovbrudd*, og er blant lovbruddene som har tiltatt som følge av digitalisering av økonomiske verdier og av modus for økonomisk motivert kriminalitet. Fra 2013 til 2018 økte antallet anmeldelser med 24,5 %, og fra 2017 med 16,6 %.

Tabell 7. Antall anmeldelser av et utvalg økonomiske lovbrudd ved Oslo politidistrikt 2013-2018. Prosentvis endring 2017-2018 og 2013-2018.

Anmeldelser	2013	2014	2015	2016	2017	2018	17-18	17-18 %	13-18	13-18 %
Bedrageri	3992	3462	3606	4434	4262	4969	707	16,6 %	977	24,5 %
ID-tyveri			178	1162	1659	1540	-119	-7,2 %		

Bedrageriene er i stor grad knyttet til ID-tyverier, samt til misbruk av falsk identitet og informasjon om andre. Man kan bli frastjålet ID-informasjon i form av kortinformasjon, personnummer, passord og øvrige persondata. Disse brukes til å kjøpe produkter på nettet, få kreditt hos utlånsinstitusjoner, mm. Det kan dreie seg om små trekk fra et stort antall konti, eller store målrettede enkeltangrep mot et lite utvalg enkeltpersoner, bedrifter og foretak. I tillegg til dette er det anmeldt mer tradisjonelle bedragerier, som dokumentforfalskning, produktsvindler, mm.

Narkotikalovbrudd

Anmeldelsesstatistikken for narkotikalovbrudd gjenspeiler politiets profil på kontrollvirksomhet og straffeforfølgelse. I perioden 2013 til 2018 har antallet anmeldelser totalt blitt redusert med -28,4 %, og med -6,1 % fra 2017 (13389) til 2018 (12570). Anmeldelser av *grove narkotikalovbrudd* økte derimot med +4,4 % fra 2017 (280) til 2018 (501). Noen omfattende saker omhandler narkotikanettverk i Oslo Øst/Sør som politiet har jobbet målrettet mot i 2018. Betydelige økonomiske verdier og verdigjenstander er beslaglagt i den sammenheng.

Det er også en økning i antall anmeldelser i løpet av året som gjelder gjerningspersoner under 18 år. De unge var gjerningspersoner i 569 narkotikaanmeldelser i 2018, mot 492 i 2017. Antallet narkotikaanmeldelser økte i 2. halvår 2018 sammenlignet med 1. halvår. Trendene kan ha mange årsaker, men påvirkes av politidistriktets innsats overfor kriminelt orienterte ungdomsnettverk og miljøer i Oslo Øst/Sør.

Tabell 8. Antall anmeldelser av narkotikalovbrudd ved Oslo politidistrikt 2013-2018. Prosentvis endring 2017-2018 og 2013-2018.

Anmeldelser	2013	2014	2015	2016	2017	2018	17-18	17-18 %	13-18	13-18 %
Narkotika	9749	8695	8076	7369	7540	6683	-857	-11,4 %	-3066	-31,4 %
Legemiddeloven	7046	7115	6694	6447	5159	5228	69	1,3 %	-1818	-25,8 %
Grov narkotika	517	541	495	550	480	501	21	4,4 %	-16	-3,1 %
Doping	244	348	295	321	210	158	-52	-24,8 %	-86	-35,2 %
Annet		2	4							
Totalsum	17556	16701	15564	14687	13389	12570	-819	-6,1 %	-4986	-28,4 %

Trafikklovbrudd

Antallet registrerte trafikklovbrudd har vært relativt stabilt over mange år, med tendens til nedgang. Fra 2013 til 2018 er nedgangen totalt på -12,6 %, fra 7297 til 6377 anmeldelser. Fra 2017 til 2018 er det imidlertid en viss økning (+5,5 %). Antallet lovbrudd som involverer skade har likevel holdt seg stabilt over flere år og omfattet 1374 anmeldelser i 2018.

Antall anmeldelser av trafikklovbrudd uten skade avhenger av kontrollvirksomhet fra politiet og samarbeidspartnere. Siste års økning påvirkes også av kontrollvirksomhet i forbindelse med satsningen mot kriminelle miljøer og nettverk.

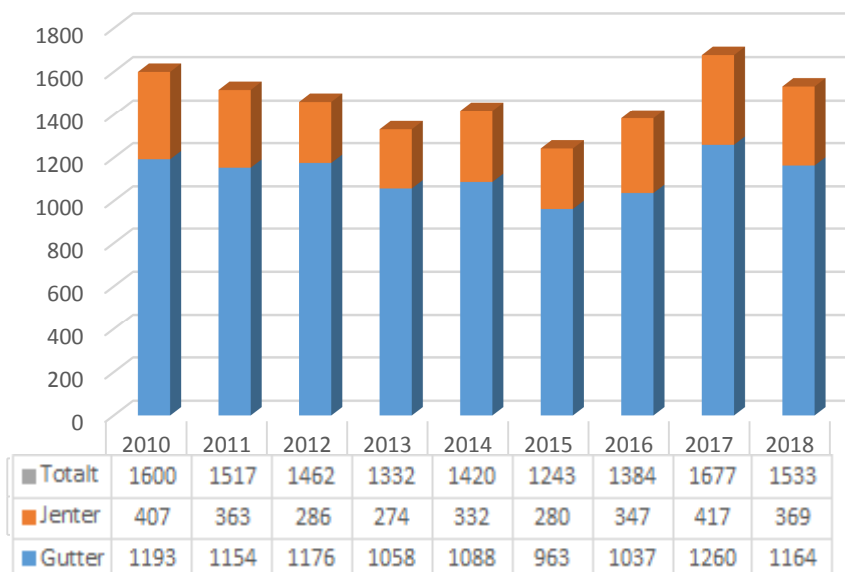
Skadeverk

Antallet anmeldelser av skadeverk var 4305 i 2018. Totalt sett representerer dette en betydelig reduksjon fra 2013 (-23,4 %), og antall anmeldelser har sunket noe også fra 2017 (-7,7 %). Nedgangen for mindre skadeverk er betydelig for perioden 2013 til 2018 (-90 %). Svingninger i antall anmeldelser tilskrives særlig ulike aktørers anmeldelsesrutiner overfor tagging. Fenomenet påfører samfunnet store kostnader.

Kriminalitet blant barn og unge

Antall anmeldte personer under 18 år (10-17 år) gikk noe ned fra 2017 til 2018. Antallet personer er likevel over gjennomsnittet for perioden 2010-2017.

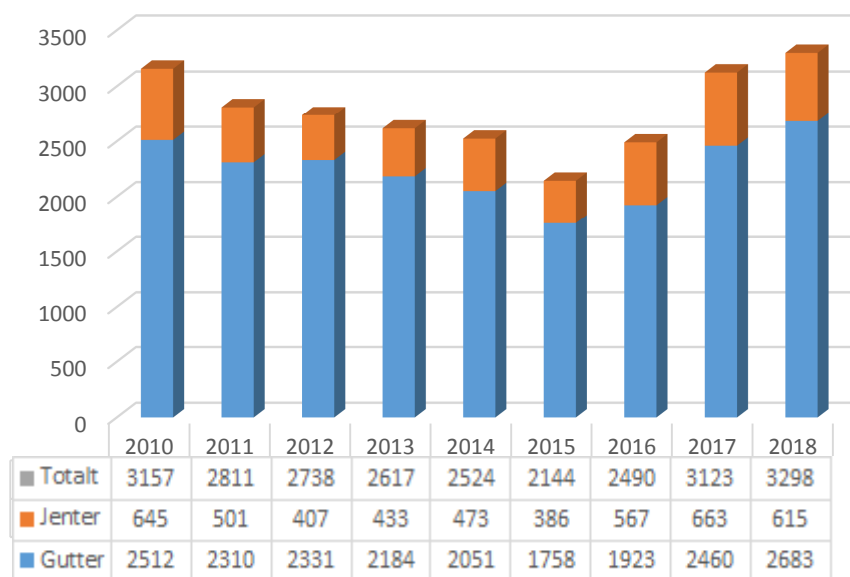
Tabell 9: Antall personer i alder 10-17 år mistenkt/siktet for lovbrudd i Oslo politidistrikt i perioden 2010 til 2018.

Samtidig med nedgangen i antall personer, økte antall registrerte straffbare forhold for de i aldersgruppen 10-17 år.

Økningen er fordelt på lovbruddskategoriene narkotika, skadeverk, trafikk, vinning, vold og annen. Økningen er størst for vold og narkotika. Det er registrert færre seksuallovbrudd og økonomilovbrudd.

Tabell 10: Antall straffbare forhold for personer i aldersgruppe 10-17 år mistenkt/siktet for lovbrudd, Oslo politidistrikt 2018.

De personene under 18 år som blir registrert med fire eller flere straffbare forhold i Oslo politidistrikt i løpet av et kalenderår, er definert som *unge gjengangere*. Av de totalt 1533 registrerte personene i aldersgruppen i 2018, er 197 personer en såkalt ung gjenganger.

For aldersgruppen 18-22 år er det flere registrerte personer i 2018 enn i 2017, men de er anmeldt for færre straffbare forhold. Nedgangen følger i stor grad av færre narkotikaforhold.

Barne- og ungdomskriminaliteten i Oslo politidistrikt vil bli ytterligere beskrevet i SaTo-rapporten som kommer i mai 2019. Her vil det også være fokus på voldslovbrudd samt unge gjengangere

¹ Forenklet refereres dette ofte til som "mørketallsproblemet". Det innebærer at kriminalstatistikken ofte best kan leses som "en kontrollkurve", se Høigård, C. (1997): Kriminalitetsbilder og kriminalstatistikk, i Finstad & Høigård (red.), *Kriminologi*, Oslo: Pax Forlag.

² Alle data i dette notatet gjelder anmeldelser med gjerningssted i Oslo politidistrikt, dvs. kommunene Oslo, Asker og Bærum. Undersøkelsessaker er unntatt. Anmeldelsesdataene er hentet fra straffesaksregisteret Strasak, JUS 063 og er såkalt "fryste tall" fra årets utgang hvert gjeldende år, uten senere justeringer. Data over barne- og ungdomskriminaliteten er laget med egne uttrekk i PAL Strasak. Data er blitt bearbeidet slik at lovbrudd registrert etter gammel straffelov (før 2015) plasseres i kriminalitetstyper gitt i ny straffelov fra 2015.

³ Mer om utviklingslinjene finnes i politidistriktets siste trendrapport, se <https://www.politiet.no/globalassets/04-aktuelt-tall-og-fakta/kriminalitetsutvikling/trendrapport-oslo-2018---2021.pdf>

⁴ Under "Annen" inngår brudd på ordensforstyrrelser, politiloven og ulike spesiallover som de store kategoriene. Hit sorterer også såkalt 'hensynsløs adferd'.

⁵ Dette er også beskrevet i trendrapporten, op.cit.

⁶ Bekymring for bruk av kniv ble uttrykt også i nevnte trendrapport.

⁷ Blant annet erfaringer med bruk av sverd, øks og machete i enkelte kriminelle ungdomsmiljøer kan styrke inntrykket av økt risiko. Tidspres for den operative styrken kan også være en faktor som påvirker antall anmeldelser av ulovlig bæring av kniv.

⁸ Jfr. *Operasjon Infinity* drives ved Oslo politidistrikts avsnitt for etterforskning av elektroniske spor i seksuallovbrudd. Opprettet sommeren 2016 og hadde per desember 2018 registrert nærmere 4400 unike IP-adresser som lastet ned overgrepsmateriale i Oslo-området. 36 personer var blitt pågrepet.

⁹ For barn under 14 år inngår både 'seksuell omgang' og 'voldtekt' definert etter hhv gammel og ny straffelov.

¹⁰ Se trendrapporten, op.cit.

¹¹ GTI Næring og GTI Bolig er forkortelser som viser til grovt tyveri fra henholdsvis næringslokale og fra bolig.